Yargıtay CGK E.2026/151 K.2026/433 (01.07.2026)

Karar metni, Yargıtay Başkanlığı Karar Arama sistemindeki yayımlanmış hâliyle aynen aktarılmıştır; taraf adları kaynakta anonimdir.

Ceza Genel Kurulu 2026/151 E. , 2026/433 K.

"İçtihat Metni"

KARARI VEREN

YARGITAY DAİRESİ : 3. Ceza Dairesi

MAHKEMESİ :Ağır Ceza

SAYISI : 191-63

I. HUKUKÎ SÜREÇ

Sanığın silahlı terör örgütüne üye olma suçundan 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 314/2, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu'nun 5/1, TCK'nın 62/1, 53, 58/9 ve 63. maddeleri uyarınca 7 yıl 6 ay hapis cezası ile mahkûmiyetine, hak yoksunluğuna, cezasının mükerrirlere özgü infaz rejimine göre çektirilmesine, mahsuba ve ... Piliç Entegre Tavukçuluk AŞ'de bulunan şirket hisselerinin TCK'nın 55/1. maddesi uyarınca müsaderesine ilişkin Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesince verilen 09.05.2019 tarihli ve 202-221 sayılı hükmün, sanık müdafii tarafından istinaf edilmesi üzerine Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 20. Ceza Dairesince 02.06.2021 tarih ve 1188-1113 sayı ile esastan reddine; bu kararın da sanık ve müdafii ile katılan ... Piliç Entegre Tavukçuluk AŞ vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 3. Ceza Dairesince 20.04.2022 tarih ve 7654-2229 sayı ile, "...Sanığın hüküm verildikten sonra temyiz aşamasında da daha önceki etkin pişmanlık beyanlarını aşar şekilde 01.12.2021 tarihli yeni bir dilekçe sunduğu anlaşılmakla;

Öncelikle sanığın yeniden duruşmada hazır edilerek beyanlarının alınması, verilen beyanların ilgili kolluk birimine gönderilerek faydalı bilgiler olup olmadığının tespiti ile sonucuna göre sanık hakkında 5237 sayılı TCK'nın 221. maddesinde düzenlenen etkin pişmanlık hükümlerinin uygulanıp uygulanmayacağının tartışılması gerektiğinin gözetilmemesi" isabetsizliğinden bozulmasına karar verilmiştir.

Bozmaya uyan Ankara 15. Ağır Ceza Mahkemesince 03.03.2023 tarih ve 191-63 sayı ile sanığın TCK'nın 314/2, 3713 sayılı Kanun'un 5/1, TCK'nın 221/4, 62/1, 53, 58/9, 63 maddeleri uyarınca 1 yıl 10... gün hapis cezalandırılmasına ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 231/5. maddesi uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına itiraz yolu; ... Piliç Entegre Tavukçuluk AŞ'de bulunan şirket hisselerinin TCK 55. maddesi uyarınca müsaderesi isteminin reddine ise temyiz yolu açık olmak üzere karar verilmiş, müsadere isteminin reddi kararının Cumhuriyet savcısı tarafından temyiz edilmesi üzerine Yargıtay 3. Ceza Dairesince 06.11.2025 tarih ve 15407-25671 sayı ile, "Sanık hakkında silahlı terör örgütüne üye olma suçundan CMK'nın 231'inci maddesi gereğince hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmiş olup, bu karara karşı başvurulacak kanun yolunun karar tarihi itibariyle CMK'nın 231/12. maddesine göre 'itiraz' olduğu, Yargıtay CGK'nın 15.04.2014 tarihli ve 2012/6-1452 esas, 2014/195 sayılı kararında da belirtildiği üzere hükmün parçası olan müsadere kararının da itiraz kanun yoluna tâbi olduğu anlaşılmakla; CMK'nın 264/1'inci maddesinde belirtilen kanun yolu ve merciinde yanılmanın başvuru hakkını ortadan kaldırmayacağına dair düzenleme nazara alındığında, o yer Cumhuriyet savcısının müsadere bakımından temyiz dilekçesinin itiraz dilekçesi olarak kabulü ile, itiraz merciince karar verilmek üzere dosyanın incelenmeksizin mahalline iadesine" oy çokluğuyla karar verilmiştir.

Daire Üyesi ..., "...Cumhuriyet savcısının açtığı kamu davasında müsadere talep etmeyi unutması hâlinde veya talep bulunmakla birlikte mahkemenin müsadere talebi hakkında herhangi bir karar vermediği hâllerde, bağlı bulunduğu sanığın HAGB alması veya başka bir şart aranmaksızın müstakilen müsadere hakkında duruşmalı yargılama yapılıp sonucunda verilen kararın istinaf veya temyiz yasa yoluna tabi olduğu yasa hükmünde açıkça belirtilmiş iken, somut olayda müsadere kararının da HAGB hükümlerine tabi olduğunu kabul etmek doğru olmayacaktır.

Bu nedenlerle; ilk derece mahkemesinin hüküm fıkrasında da belirtildiği üzere müsadere kararının sanık hakkında verilen HAGB kararından bağımsız ve farklı olarak 'Temyiz' yoluna tabi olduğu, bu nedenle de o yer Cumhuriyet savcısının temyiz talebinin işin esasına girilerek incelenmesi gerektiği" düşüncesiyle karşı oy kullanmıştır.

II. İTİRAZ SEBEPLERİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı ise 05.12.2025 tarih ve 59492 sayı ile; "...Karşı oyda da belirtildiği üzere, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının içerisinde yer alan müsadere kararlarında öncelikle konusu bizatihi suç teşkil eden eşyalar ile TCK 55/1. maddesindeki eşya veya mal varlığı değerlerini birbirinden ayırmak gerektiği, zira konusu suç teşkil eden eşyanın müsadere edilmesi konusunda bir tartışma bulunmamakla birlikte anılan madde hükmündeki mal varlığı değerleri yönünden hükmün açıklanmasının geri bırakılmasıyla birlikte verilen müsadere kararlarının itiraz kanun yoluna mı yoksa temyiz kanun yoluna mı tabi olacağı hususunun açıklığa kavuşturulmasının gerektiği, 5271 sayılı CMK'nın 231/5. maddesi hükmünde 'Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adlî para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, müsadereye ilişkin hükümler hariç, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.' şeklindeki düzenleme dikkate alındığında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin kararlarda müsadere ile ilgili kısımlarının sanık hakkında hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına kararı verilmemiş gibi değerlendirilerek hem temyiz yasa yoluna tabi olacağı, hem de kesinleştiğinde bağlı bulunduğu hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararından bağımsız olarak infaz edilebileceği sonucu ortaya çıkaracağı, aksi halin kabulü açık yasa hükmüne aykırılık oluşturacağı gibi, özellikle sanığın ölümü nedeniyle düşme kararı verildiği, ya da sanığın kişisel hali nedeniyle ceza verilmesine yer olmadığına karar verilmesi hallerinde de müsadereye ilişkin yasa maddesinin konuluş amacına aykırı bir durum oluşturacağı, ayrıca hukuken 'Güvenlik Tedbiri' niteliğindeki müsadere kararının 5271 sayılı CMK'nın 223/1. maddesine göre 'hüküm' niteliğinde olduğu bu nedenle de temyiz yasa yolunun tabi olduğu konusunda da şüphe bulunmadığı, yine 5271 sayılı CMK'nın 2 56... . maddelerinde müsadere usulü düzenlenmiş olup CMK 256/1 maddesinde, müsadere kararı verilmesi gereken hâllerde, kamu davası açılmamış veya kamu davası açılmış olup da esasla beraber bir karar verilmemişse; karar verilmesi için, Cumhuriyet savcısı veya katılanın, davayı görmeye yetkili mahkemeye başvurabileceği, 258. maddede ise 256. maddeye göre verilecek hükümlere karşı Cumhuriyet savcısı, katılan ve 257. maddede belirtilen kişiler için istinaf yolunun açık olduğunun düzenlenmiş olması hususları gözetildiğinde; İlk derece mahkemesince temyiz yasa yolu açık olarak verilen müsadere talebinin reddine dair kararının, sanık hakkında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararından bağımsız olarak temyiz yasa yoluna tabi olduğu, bu nedenle Cumhuriyet savcısının temyiz talebinin işin esasına girilerek incelenmesi gerektiği" görüşüyle itiraz yoluna başvurmuştur.

CMK'nın 308. maddesi uyarınca inceleme yapan Yargıtay 3. Ceza Dairesince 09.12.2025 tarih, 8360-28000 sayı ve oy çokluğu ile itiraz nedenlerinin yerinde görülmediğinden bahisle

Yargıtay Birinci Başkanlığına gönderilen dosya, Ceza Genel Kurulunca değerlendirilmiş ve açıklanan gerekçelerle karara bağlanmıştır.

III. UYUŞMAZLIK KONUSU

Özel Daire çoğunluğu ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı arasında oluşan ve Ceza Genel Kurulunca çözümlenmesi gereken uyuşmazlık; sanık hakkındaki hapis cezasına ilişkin hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen ilamda müsadere talebinin reddine dair verilen kararın itiraza mı temyize mi tabi olduğunun belirlenmesine ilişkindir.

IV. GEREKÇE

A. İlgili Mevzuat ve Uyuşmazlık Konusuna İlişkin Değerlendirmeler

1.Genel olarak hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumu, hukuki mahiyeti ve kanun yolu

Ceza Genel Kurulunun 15.04.2014 tarihli ve 1452-195, 19.02.2008 tarihli ve 346-25 sayılı kararı ile diğer müstakar kararlarında belirtildiği üzere;

Sanık hakkında kurulan mahkûmiyet hükmünün hukuki bir sonuç doğurmamasını ifade eden hükmün açıklanmasının geri bırakılması, esas itibarıyla bünyesinde iki karar barındıran bir kurumdur. İlk karar, teknik anlamda hüküm sayılan, ancak açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmesi nedeniyle hukuken varlık kazanamayan, bu nedenle hüküm ifade etmeyen, şartlara uyulması hâlinde düşme hükmüne dönüşecek, şartlara uyulmaması hâlinde ise varlık kazanacak olan mahkûmiyet hükmü; ikinci karar ise, bu ön hükmün üzerine inşa edilen ve önceki hükmün varlık kazanmasını engelleyen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararıdır. Bu ikinci kararın en temel ve belirgin özelliği, varlığı devam ettiği sürece (ön) hükmün, hukuken sonuç doğurma özelliği kazanamamasıdır.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, hukukumuzda ilk kez çocuklar hakkında 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'nun 23. maddesiyle kabul edilmiş, 19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren 5560 sayılı Kanun'un 23. maddesiyle de CMK'nın 231. maddesine dahil edilerek fıkralar eklenmiştir.

Karar tarihi itibarıyla CMK'nın 231. maddesinin 5. fıkrası "Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adlî para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.",

12. fıkrası; "Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir." şeklinde iken, hükmün Anayasa'ya aykırı olduğu ileri sürülerek iptalinin istenmesi üzerine Anayasa Mahkemesince 20.07.2022 tarih ve 121-88 sayı ile; hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesi durumunda hangi aşamada müsadere kararının infaz edileceğine ilişkin açık bir kanun hükmünün bulunmadığı, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı ile birlikte müsadere kararının infazına girişilmesinin mülkiyet hakkına müsadere yoluyla yapılan müdahalenin keyfî veya hukuka aykırı olup olmadığının ileri sürülebileceği bir yol olan temyiz yoluna başvuru imkânını askıya aldığı, yol açılan bu belirsizlik ve yeterli güvencelerin sağlanmaması nedeniyle başvurucuya şahsi olarak aşırı bir külfet yüklendiği, ayrıca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına karşı itiraz yolunun açık olduğunu düzenleyen kuralın, bu kanun yoluna başvuranların iddia ve delillerinin dikkate alınmasında, çatışan menfaatlerin dengelenmesinde ve temel hak ve özgürlüklere yapılan müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluğunun ve ölçülülüğünün belirlenebilmesinde belirli ve etkili bir denetim yolu öngörmediği, bu durumun temel hak ve özgürlüklere yapılan müdahalelerin giderilmesinde ve kamu gücünü kullananların keyfî

davranışlarının önüne geçilmesinde bireye tanınmış olan yetkili makama başvurma imkânının sağlanmasını isteme hakkını ihlal ettiği ve etkili başvuru hakkıyla bağdaşmadığı gerekçeleriyle Anayasa'nın 40. maddesine aykırı görülerek yayımından dokuz ay sonra yürürlüğe girmek üzere iptal edilmiştir.

Bunun üzerine 05.04.2023 tarihinde yürürlüğe giren 7445 sayılı Kanun'un 21. maddesiyle CMK'nın 231. maddesinin 12. fıkrası; "Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına itiraz edilebilir. İtiraz mercii, karar ve hükmü inceler; usul ve esasa ilişkin hukuka aykırılık tespit ettiği takdirde, gerekçesini göstererek karar ve hükmü kaldırır ve gereğinin yapılması için dosyayı mahkemesine gönderir." şeklinde yeniden düzenlenmiştir.

Ancak bu kez de Anayasa Mahkemesinin 01.06.2023 tarihli ve 120-107 sayılı kararıyla; ceza yargılaması sonunda mülkiyetin kamuya geçirilmesi sonucuna yol açan müsadere kararının mülkiyet hakkına sınırlama getirdiği, söz konusu kararın mülkiyetin kamu yararına kullanımının kontrol edilmesi niteliğinde olduğu, müsaderenin hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı verilmesi durumunda hangi aşamada infaz edileceğine dair açık bir kanun hükmünün bulunmadığı, kural uyarınca hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı ile birlikte müsadere kararının da infazının mümkün hâle getirildiği, buna ilişkin olarak kanunda yeterli güvencelerin sağlanmaması sebebiyle hükmün malikler üzerinde aşırı bir külfete neden olduğu gerekçeleriyle CMK'nın 231. maddesinin 5. fıkrasının birinci cümlesi iptal edilmiş, bu cümlenin iptali nedeniyle uygulanma imkânı kalmayan anılan maddenin 5. fıkrasının ikinci ve üçüncü cümleleri ile 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13... . fıkralarının 6216 sayılı Kanun'un 43/4. maddesi gereğince iptalleri gerektiği gerekçesine dayanılarak yayımından bir yıl sonra yürürlüğe girmek üzere yeniden iptal edilmiştir.

Nihayet bu iptal kararı sonrasında, 12.03.2024 tarihinde yürürlüğe giren 7499 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle CMK'nın 231. maddesinin 5. fıkrası, "Sanığa yüklenen suçtan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan ceza, iki yıl veya daha az süreli hapis veya adlî para cezası ise; mahkemece, hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilebilir. Uzlaşmaya ilişkin hükümler saklıdır. Hükmün açıklanmasının geri bırakılması, müsadereye ilişkin hükümler hariç, kurulan hükmün sanık hakkında bir hukukî sonuç doğurmamasını ifade eder.", 12. fıkrası ise; "272 nci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi tarafından verilen kararlar hakkında 286 ncı madde hükümleri uygulanır. 272 nci maddenin üçüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak üzere, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının ilk derece mahkemesi sıfatıyla bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay tarafından verilmesi hâlinde temyiz yoluna gidilebilir. İstinaf ve temyiz yolunda karar ve hüküm, usul ve esasa ilişkin hukuka aykırılıklar yönünden incelenir." biçiminde yeniden düzenlenmiştir.

Yapılan düzenlemenin uygulamada karışıklığa neden olmaması için aynı Kanun'un 22. maddesiyle CMK'ya eklenen geçici 6. maddenin ikinci fıkrasında bir geçiş normu ihdas edilmiştir. Anılan norm şöyledir; "a) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onbirinci ve onikinci fıkrasında yapılan kanun yoluna ilişkin değişiklikler, 1/6/2024 tarihi ve sonrasında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında uygulanır.

b) 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında itiraz kanun yolunun uygulanmasına devam olunur. Bu itirazlar, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onikinci fıkrasında yapılan değişiklikten önceki hükümlere göre sonuçlandırılır.

c) 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla ilgili olarak 231 inci maddenin onbirinci fıkrası gereğince hükmün açıklanması veya yeniden kurulması hâlinde, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 231 inci maddenin onbirinci fıkrasında

yapılan değişiklikten önceki kanun yoluna ilişkin hükümler uygulanır.

d) 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları bakımından sanığın kabul etmesi şartı aranmaya devam olunur."

12.03.2024 tarihinde yürürlüğe giren 7499 sayılı Kanun'la yapılan düzenlemelerle önceden itiraz yolu öngörülen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarının, 01.06.2024 tarihi ve sonrasında verilmeleri hâlinde istinaf yoluna tabi olacağı kabul edilmiş, yine aynı düzenlemelerle 01.06.2024 tarihi ve sonrasında ilk derece mahkemesi sıfatıyla bölge adliye mahkemesi veya Yargıtay tarafından verilecek hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına yönelik başvurulabilecek kanun yolunun ise temyiz olduğu belirtilerek hukukumuzda hüküm niteliğinde sayılmayan hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına karşı da sınırlı olarak temyiz yolu açılmıştır.

7499 sayılı Kanun'la 231. maddenin 5. fıkrasında yapılan değişikliğin gerekçesinde; "Anayasanın 35 inci maddesinde mülkiyet hakkının ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceği ve mülkiyet hakkının kullanılmasının toplum yararına aykırı olamayacağı düzenlenmiştir. Bu kapsamda maddenin beşinci fıkrasında yapılan düzenlemeyle, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararıyla birlikte verilen müsadere kararlarının hukukî sonuç doğuracağı kabul edilmektedir. Buna göre, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarıyla birlikte verilen müsadere kararları, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararının kesinleşmesiyle birlikte yerine getirilecektir. Böylelikle, 4458 sayılı Gümrük Kanunu, 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu ve 6831 sayılı Orman Kanunu kapsamındaki müsadere konusu eşyalar başta olmak üzere halk sağlığını ve güvenliğini etkileyen bu eşyaların müsadere edilebilmesi sağlanmakta ve toplum yararı gözetilmektedir. Esasen mevcut düzenlemeye göre de müsadere kararları infaz edilmekte olup, düzenlemeyle Anayasa Mahkemesinin iptal gerekçesi dikkate alınarak müsadere kararlarının infazı bakımından kanuni belirlilik sağlanmaktadır." biçiminde açıklanmıştır.

Safahatta Anayasa Mahkemesi 10.07.2025 tarihli ve 98-149 sayılı kararıyla, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kurumunun kamu görevlisinin görevi sebebiyle işlediği ve Anayasa'nın 17. maddesi bağlamında işkence, eziyet ve kötü muamele kabul edilen suçlar bakımından uygulanmayacağına dair yasal bir düzenleme bulunmadığı, dolayısıyla bu hususta yasama organınca Anayasa Mahkemesinin anılan iptal kararındaki tespitleri gözetilerek bir düzenlenmenin yapılmadığı, kuralın Anayasa'nın 17. maddesinin devlete yüklemiş olduğu faillere fiilleriyle orantılı cezalar verilmesi ve mağdurlar açısından uygun giderimin sağlanması şeklindeki usul yükümlülüğüyle bağdaşmadığı ve bu sebeple Anayasa'nın 17. maddesine aykırı olduğu gerekçeleriyle maddenin 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13... . fıkralarını iptal etmiş ve kararın yayımlanmasından başlayarak dokuz ay sonra 30.09.2026 tarihinde yürürlüğe gireceği öngörülmüştür.

Görüldüğü üzere, ceza yargılaması sonunda mülkiyetin kamuya geçirilmesi sonucuna yol açan müsadere (TCK madde 54,55) kararının, Anayasanın 35 inci ve İHAS'ne Ek (20.3.1952 tarihli) Protokolün 1.maddelerinde teminat altına alınan mülkiyet hakkına getireceği sınırlama nedeniyle, etkili bir kanun yoluna tabi tutulması önemsenmiştir. Yüksek Mahkeme, yukarıda özetine yer verilen kararlarında ayrıca, itirazın etkin bir kanun yolu olmadığına işaret etmiştir. Nitekim Kanun vazıı, 12.03.2024 tarihinde yürürlüğe giren 7499 sayılı Kanun'un 15. maddesiyle, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulabileceğini (CMK madde 231/12) hükme bağlayarak bu konudaki istifhamları ortadan kaldırmıştır.

İlk derece mahkemelerinden verilen hükümlere karşı başvurulabilen, hatta başvuru olmasa da bir kısmı için re'sen öngörülen bir kanun yolu (CMK madde 272/1) olarak istinafta, hem maddi vakıa denetimi hem de hukuki denetim yapılabilmekte, sebep gösterilmese de ilk

derece mahkemesi hükmü, bir bütün olarak incelenmekte, varsa hukuka aykırılıklar re'sen belirlenerek, kural olarak yeniden yapılacak yargılama ile ıslah edilmektedir. Böylece 07.10.2004 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5235 sayılı Adlî Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 25 ve geçici 2. maddeleri uyarınca kurulan bölge adliye mahkemeleri, 07.11.2015 tarihli ve 29525 sayılı Resmî Gazete'de ilan edilerek 20.07.2016 tarihinde göreve başlamıştır. Bölge adliye mahkemelerinin faaliyete geçmesiyle ülkemizin de taraf olduğu İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetleri Korumaya Dair Sözleşmeye Ek 7 No.lu Protokol'de yer verilen güvenceler güçlendirilmiştir.

Gelinen aşama itibarıyla geçiş normunda (CMK Geçici 6 maddenin ikinci fıkrası) öngörüldüğü üzere, 1/6/2024 tarihi ve sonrasında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına karşı istinaf kanun yoluna başvurulabileceğinden mülkiyet hakkına müdahale ya da etkin kanun yolu hakkının ihlali endişeleri de karşılanmış olmaktadır.

Ancak 1/6/2024 tarihinden önce verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları hakkında itiraz kanun yolunun uygulanmasına devam olunacağından (CMK Geçici 6 maddenin ikinci fıkrası b bendi), mahkumiyet hükmü ile birlikte verilen müsadere kararları ile ilgili olarak etkin bir kanun yolu incelemesinin yapılması zarureti de ortadadır.

2.Konu ile ilgisi bağlamında müsadere kurumu ve kanun yolu

Bir şeyin mülkiyetinin devlete geçmesi sonucunu doğuran müsadere, 5237 sayılı TCK'nın 54... .maddelerinde bir güvenlik tedbiri olarak kabul edilmiştir.

CMK'nın "Müsadere Usulü" başlıklı ikinci bölümünde yer alan 256. ila 259. maddelerinde, kamu davası açılmayan veya kamu davası açılmış olup da esasla beraber bir karar verilmeyen hâllerde, müsadere kararının duruşma açılarak verileceği ve bu kararlara karşı başvurulacak kanun yolunun istinaf olduğu belirtilmiştir.

Anılan normlara istinaden açılan müsadere davasının, bir tali yargılama davası olduğunda şüphe yoktur. Esasen müsadere talebi, asıl uyuşmazlığa ilişkin ceza davasında da yer alsa tali bir yargılamaya konu olacaktır.

Kanunun zikredilen 256.maddesinin, müsadere kararı verilmesi gereken hâller (madde 256/1) ile iade edilmesi gereken eşya veya malvarlığı değerlerine (madde 256/2) ilişkin olduğu görülmektedir. Düzenlemeyle, aslolanın müsadere kararı verilmesi gereken ya da iade edilmesi gereken eşya veya malvarlığı değerlerinin bulunduğu hallerde sorunun asıl ceza yargılaması ile birlikte çözülmesi gereğine işaret edildiği görülür. Zira asli ve tali ceza davaları arasında çoğu kez zorunlu bir irtibat da vardır. Her iki sorun birlikte yargılanarak çözüme kavuşturulmalı ve aynı/tek hükmün cüzlerine konu olmalıdır.

Bununla birlikte, müsadere kararı verilmesi gereken hâllerde, kamu davası açılmamış veya kamu davası açılmış olup da esasla beraber bir karar verilmemişse; karar verilmesi için, Cumhuriyet savcısı veya katılan, davayı görmeye yetkili mahkemeye başvurabilir (CMK madde 256/1). Kamu davası açılmış olup da iade edilmesi gereken eşya veya malvarlığı değerleri ile ilgili olarak esasla birlikte bir karar verilmemiş olması durumunda, mahkemece re'sen veya ilgililerin istemi üzerine bunların iadesine karar verilir.(CMK madde 256/2). 256 ncı maddeye göre verilmesi gereken kararlar, duruşmalı olarak verilir (CMK madde 257/1). 256 ncı maddeye göre verilecek hükümlere karşı Cumhuriyet savcısı, katılan ve 257 nci maddede belirlenen kişiler için istinaf yolu açıktır.(CMK madde 258/1).

İş bu tali ceza davası neticesinde verilen kararlara karşı istinaf yoluna başvurulacağına ilişkin normun, genel nitelikte ve asli ceza davası için öngörülen kanun yolu (CMK madde 272/1) ile uyumlu bir tercih içerdiği açıktır. Yoksa hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararını da kapsayan özel bir kanun yolu va'zedildiğinden bahsedilemez.

3.Hükmün açıklanmasının geri bırakılması halinde hükmün müsadere fıkrasının tabi olacağı kanun yolu sorunu

CMK'nın 223/1 maddesinde hangi kararların "hüküm" olduğu tahdidi olarak sayılmıştır. Bu madde ve fıkraya göre, "güvenlik tedbirine hükmedilmesi" bir hükümdür. Müsaderenin de, hukuki mahiyeti itibarıyla bir güvenlik tedbiri olduğunda tereddüt yoktur. O halde asli ve/veya tali ceza yargılaması sonunda müsadereye hükmedilmesi halinde verilen kararın, hüküm niteliğinde olduğu tartışmadan varestedir. Maamafih, 223/1.madde sarahatine göre, asli ceza davası ile birlikte görülen müsadere talebinin reddi kararının, tek başına hüküm olduğunu söylemek zordur. Kanunun 286.maddesinin ikinci fıkrasının (f) bendinde de; "Sadece eşya veya kazanç müsaderesine veya bunlara yer olmadığına ilişkin ilk derece mahkemesi kararları ile ilgili olarak istinaf başvurusunun esastan reddine dair kararları,"ndan bahsedilmesi de bu düşünceyi pekiştirmektedir. Bu durumda müsadere talebinin reddi kararının, asıl hükmün bir cüz'ünü oluşturduğunun kabulü gerekir.

Keza ilk derece mahkemelerinden verilen hükümlere karşı istinaf yoluna başvurulabileceğini düzenleyen 272.maddede, doğal olarak asli dava ile birlikte görülen tali müsadere davasına ilişkin özel ve/veya istisnai bir kural öngörülmemiştir. Bu bilinçli ve yerinde bir tercihtir. Zira hukuk güvenliği ve öngörülebilirilik, gerek yargılama usulü gerekse kanun yolu bakımından tali olanın asli olana tabi kılınmasını iktiza eder. Bu bağlamda ulaşılan sonuç bakımından, asli ceza yargılaması ile birlikte görülen tali müsadere talebinin reddine karar verilmesi ya da müsadereye hükmedilmesi arasında da bir fark bulunmamaktadır.

Doktrinde de; "Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları içinde verilen müsadere kararları da, asıl hükmün tâbi olduğu itiraz yasa yoluna tâbidir" (doktrindeki bir esere atıf), "Açıklanması geri bırakılan hükümdeki güvenlik tedbirlerine ilişkin kararlar da hükmün bir parçası olduğundan, itiraz kanun yoluna tabi tutulmuştur. Hükmün bölünerek, güvenlik tedbirlerine ilişkin kısmının istinaf ve temyiz yoluyla denetlenmesi mümkün görülmemiştir." (doktrindeki bir esere atıf) denilerek, açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilen hükümde yer alan müsadere kararının itiraz yoluna tabi olacağı savunulmaktadır.

Hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararları ile ilgili kanun yolunu belirleyen CMK'nın 231. maddesinin on ikinci fıkrasının, aynı Kanunun 258.maddesine göre özel bir düzenleme olduğunda ve öncelikle uygulanması gerektiğinde kuşku yoktur.

Hatta CMK'nın 307/3 maddesindeki düzenlemeye rağmen, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararına konu teşkil eden uyuşmazlığın, daha evvel temyiz denetiminden geçmiş olması da bu sonucu değiştirmeyecektir. (CGK 07.01.20 26... /200-2026/19 sayı)

Nitekim Ceza Genel Kurulu, 15.4.20 14... /1452-2014/195 sayılı içtihadında da;"Müsadere kararı bir güvenlik tedbiri olmakla birlikte hükmün bir parçası olduğundan hükmün tabi olduğu kanun yoluna tabi olmalıdır. Dolayısıyla açıklanması geri bırakılan hükümdeki müsadere kararı da itiraz kanun yolu ile denetlenebilir." tespitiyle aynı sonuca ulaşmıştır.

Şu hale göre, hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararlarına konu hükümle verilen müsadereye ilişkin kararların da, asıl hükmün tâbi olduğu kanun yoluna tâbi olduğu kabul edilmelidir.

B. Somut Olayda Hukuki Nitelendirme

İlk Derece Mahkemesince sanık hakkında verilen hükmün açıklanmasının geri bırakılması kararı, karar tarihi itibarıyla itiraz yoluna tabi olduğundan, hükmün bir cüz'ü olarak değerlendirilmesi gereken müsadere talebinin reddi kararının da aynı kanun yoluyla incelemesi zorunludur. Dolayısıyla İlk Derece Mahkemesince verilen ve temyiz yoluna tabi olduğu belirtilen müsadere isteminin reddine dair kararın Özel Dairece temyiz yoluyla

incelenmesi mümkün değildir.

Bu itibarla Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının reddine karar verilmelidir.

Çoğunluk görüşüne katılmayan bir Ceza Genel Kurulu Üyesi; itirazın kabulüne karar verilmesi gerektiği düşüncesiyle karşı oy kullanmıştır.

V. KARAR

Açıklanan nedenlerle;

1- Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı itirazının REDDİNE,

2- Dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına TEVDİİNE, 01.07.2026 tarihinde yapılan müzakerede oy çokluğuyla karar verildi.